

ROZVOJ VENKOVA NA PŘÍKLADU MIKROREGIONU MATICE SLEZSKÁ

Michaela Prymusová

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta,
Ostravská univerzita v Ostravě, Chittussiho 10, 710 00 Ostrava - Slezská Ostrava
email: R09204@student.osu.cz*

Abstrakt

Tento příspěvek čerpá z mé bakalářské práce na stejnojmenné téma, jejímž cílem je analýza území mikroregionu Matice Slezská a zhodnocení aktivit zaměřených na jeho rozvoj.

V teoretické části práce se zabývám mimo jiné problematikou rozvoje venkova a rurální politikou. Rozvoj venkova je podporován řadou projektů a dotací, jak na národní úrovni ČR, tak úrovni Evropské unie. V České republice je podporován zejména Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem pro místní rozvoj. Rozvoj venkova na úrovni Evropské unie spočívá v provádění dvou politik. Na první straně Politika hospodářské a sociální soudržnosti podporuje všechny zaostávající regiony, jejichž výše HDP nedosahuje průměru HDP v evropských zemích. Cílem této politiky je zmenšování meziregionálních rozdílů. Na druhé straně stojí Společná zemědělská politika, jež udává hlavní směr rozvoje zemědělství v EU a ve svém druhém pilíři zahrnuje všestranný rozvoj venkova. Jejím cílem je podpora konkurenceschopnosti a vzniku pracovních příležitostí na venkově a diversifikace zemědělské činnosti. Pro oblast zemědělství a venkova byly pro strategické období 2007–2013 vytvořeny dva fondy EU, a to Evropský zemědělský a garanční fond a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.

Hlavním strategickým dokumentem rozvoje venkova v České republice je Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV), jež klade důraz na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových ekonomických příležitostí a udržitelný pracovní rozvoj a vychází z hlavních strategických priorit EU pro léta 2007–2013. NSPRV je prováděn prostřednictvím Programu rozvoje venkova, jež realizuje jeho cíle a určuje politiku rozvoje venkova ČR pro období 2007–2013. Program rozvoje venkova zahrnuje 4 osy rozvoje, v rámci kterých jsou vytyčeny hlavní cíle, priority a opatření. Jednotlivé osy jsou definovány takto: Osa I. – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví; Osa II. – Zlepšování životního prostředí a krajiny; Osa III. – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova; Osa IV. – LEADER. [1]

Iniciativa LEADER je metodou rozvoje venkova, která klade důraz zejména na vzájemnou spolupráci všech venkovských aktérů. Účelem iniciativy je „zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově“ (viz [2]). LEADER podporuje vznik rozvojových partnerství, v rámci kterých se realizuje místní rozvojová strategie a projekty spolupráce.

V další části práce se zabývám analýzou území Mikroregionu Matice Slezská, klíčovými aktéry jeho rozvoje a realizovanými projekty. Mikroregion Matice Slezská se nachází v severovýchodních výběžcích Nízkého Jeseníku v Moravskoslezském kraji a leží v okrajových částech okresů Opava a Ostrava-město. Jedná se o dobrovolné sdružení 14 následujících obcí: Budišovice, Čavisov, Dolní Lhota, Háj ve Slezsku, Hlubočec, Horní Lhota, Hrabyně, Kyjovice, Mokré Lazce, Nové Sedlice, Pustá Polom, Štítina, Těškovice a Velká Polom. Většina členských obcí spadá pod správu obce s rozšířenou působností (ORP) Opava. ORP Ostrava vykonává správu těmito čtyřem obcemi: Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota a Velká Polom.

Hlavními aktéry rozvoje mikroregionu jsou Sdružení obcí Mikroregionu Matice Slezská a MAS Opavsko. „Sdružení mikroregionu matice Slezské vzniklo 17. 12. 1999 za účelem rozšíření, zlepšení a prohloubení hospodářské, kulturní a jiné spolupráce, rovněž pak z důvodu koordinace všech projektů

v obecní a podnikatelské sféře, ať už v rámci regionálním, celostátním či mezinárodním, kde se dané projekty dotýkají zájmů obcí Mikroregionu Matice Slezská” (viz [3]). Strategický plán Mikroregionu Matice Slezská byl zpracován pro šestileté období let 2007–2013 a je hlavním programovým dokumentem jeho rozvoje. Na základě určení problémových oblastí v mikroregionu byly definovány hlavní cíle, opatření a aktivity strategie, které mají zvýšit kvalitu života v jednotlivých obcích. Mezi hlavní strategické cíle patří: dobudování infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů, podnikání a zemědělství.

MAS Opavsko vznikla v roce 2006 jako občanské sdružení spojením mikroregionů Matice Slezská, Hvozdnice a částí mikroregionů Opavsko Severozápad a Moravice. Předmětem činnosti MAS Opavsko je podpora rozvoje venkova prostřednictvím principů programu LEADER a vytváření partnerství mezi všemi aktéry, jak veřejného, tak soukromého sektoru. Mezi další cíle patří provádění informačního servisu, zpracovávání dílčích projektů, konzultační činnost pro žadatele a propagace regionu v rámci České republiky i Evropy. V roce 2008 byl vypracován Strategický plán Leader „Opavsku to oMAStíme“ v rámci osy IV. – LEADER Programu rozvoje venkova 2007–2013.

Klíčová slova: rozvoj venkova; rurální politika; Mikroregion Matice Slezská

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Davidu W. Novákovi, Ph.D. za cenné připomínky a rady.

Literatura

[1.] PĚLUCHA, M. . *Rozvoj venkova v programovacím období 2007–2013 v kontextu reformy SZP EU*. Praha: IREAS, Institut pro regionální politiku, o.p.s. 2006. [online]. ISBN: 80–86684–42–3. Dostupné na: <http://www.ireas.cz/download/publikace/pub037.pdf>

[2.] Dotace: Osa IV Leader. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *EAGRI* [online]. [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-iv/>

[3.] Zakladatelská smlouva svazku obcí. Mikroregion Matice Slezská [online]. [cit. 1012-04-01] Dostupné na: <http://www.maticeslezska.cz/uredni-deska/?detail=8&kshowback=5>